

dvořák || hager & partners

advokátska kancelária

Veľká novela slovenského Obchodného zákonníka alebo ďalší pokus o účinnú ochranu práv veriteľov

Slovenský parlament schválil dňa 12. októbra 2017 dlho očakávanú veľkú novelu Obchodného zákonníka, ktorá má okrem iného zabrániť nekalým praktikám obchádzania likvidácií a konkurzov spoločností poškodzujúcich veriteľov. Novela mení viacero ustanovení Obchodného zákonníka a nepriamo aj ďalších právnych predpisov, prehľad najdôležitejších zmien je zhrnutý nižšie.

Sprísnenie pravidiel pri zlučovaní spoločností

Novela reaguje na nekalé praktiky reťazových zlučovanií vykonávaných za účelom obchádzania riadneho plnenia povinností pri likvidácii alebo konkurze spoločnosti. Takéto praktiky viedli k poškodzovaniu veriteľov.

Nové sprísnené pravidlá platia pre zlúčenia, splynutia a rozdelenia (ďalej len „zlúčenia“) všetkých spoločností, čo zvyšuje administratívnu záťaž takýchto transakcií.

Ku dňu zlúčenia musia spoločnosti, ktoré sa zlučujú spĺňať nasledovné podmienky:

- hodnota záväzkov nástupníckej spoločnosti nesmie presahovať hodnotu jej majetku (do sumy záväzkov sa nezapočítavajú záväzky spojené so záväzkom podriadenosti);
- žiadna zo zlučujúcich spoločností sa nesmú byť v likvidácii;
- na žiadnu zo zlučujúcich sa spoločností nemôžu pôsobiť účinky vyhlásenia konkurzu, ibaže správca so zlúčením súhlasí;
- na žiadnu zo zlučujúcich sa spoločností nemôžu pôsobiť účinky začatia reštrukturalizačného konania alebo povolenia reštrukturalizácie;
- voči žiadnej zo zlučujúcich sa spoločností sa nemôže viesť konanie o ich zrušení a nemôžu byť súdom alebo na základe rozhodnutia súdu zrušené.

V prípade, ak vyššie uvedené podmienky nie sú splnené, členovia orgánov spoločnosti sú povinní zdržať sa ďalších úkonov smerujúcich k, zlúčeniu, v opačnom prípade zodpovedajú veriteľom za škodu, ktorú im porušením tejto povinnosti spôsobia.

Zanikajúce spoločnosti majú oznamovaciu povinnosť o plánovanom zlúčení voči príslušnému správcovi dane. Správcovi dane musí byť zaslaná návrh zmluvy o zlúčení najneskôr 60 dní pred dňom konania valného zhromaždenia, ktoré má o schválení návrhu zmluvy o zlúčení rozhodnúť.

O zlúčení musí byť vyhotovená správa audítora, ktorá osvedčuje, že záväzky nástupníckej spoločnosti neprekračujú jej majetok. Pri zanikajú-

cich spoločnostiach, ktorá nemajú povinnosť nechať si overiť účtovnú závierku audítorm, je súčasťou správy je aj osvedčenie audítora, že pohľadávky a záväzky zanikajúcej spoločnosti zodpovedajú ekonomickej skutočnosti.

Návrh na zápis zlúčenia do obchodného registra musia zlučujúce sa spoločnosti podať najneskôr do 30 dní od schválenia zmluvy o splynutí, zmluvy o zlúčení.

Nová právna úprava je účinná od 8. novembra 2017.

Nová skutková podstata trestného činu nekalej likvidácie

Za účelom zabránenia obchádzania likvidácií a konkurzov spoločností prostredníctvom osôb, ktoré vystupujú ako tzv. biele kone bol novelou Obchodného zákonníka nepriamo novelizovaný aj Trestný zákon, do ktorého bola doplnená nová skutková podstata trestného činu nekalej likvidácie.

Trestný čin nekalej likvidácie spácha ten, kto:

- vyhladá alebo sprostredkuje osobu, ktorá vystupuje ako tzv. biely kôň za účelom prevodu účasti na právnickej osobe na takúto osobu alebo za účelom ustanovenia takejto osoby ako štatutárneho orgánu alebo člena štatutárneho orgánu právnickej osoby;
- prevedie účasť na právnickej osobe na bieleho koňa;
- vystupuje ako biely kôň.

Trestná sadzba odňatia slobody je pri základnej skutkovej podstate do výšky 5 rokov, pri kvalifikovaných skutkových podstatách až do výšky 15 rokov. Uvedená úprava je účinná od 8. novembra 2017.

Zodpovednosť ovládajúcej osoby za úpadok ovládanej osoby

Ovládajúca osoba (t. j. väčšinový spoločník alebo akcionár spoločnosti) zodpovedá veriteľom ovládanej osoby za škodu spôsobenú úpadkom ovládanej osoby, ak svojím konaním k úpadku ovládanej osoby podstatne prispela.

Predpokladá sa, že ovládaná osoba je v úpadku aj vtedy, ak konkurz na majetok ovládanej osoby nemohol byť pre nedostatok majetku vyhlásený alebo bol z takéhoto dôvodu zrušený alebo ak exekúcia vedená voči ovládanej osobe bolo z takéhoto dôvodu ukončená. Predpokladá sa, že veriteľovi vznikla škoda v rozsahu, v akom jeho pohľadávka nebola uspokojená, ak sa nepreukáže iná výška škody.

Uvedené ustanovenie je účinné od 1. januára 2018.

Nové povinnosti štatutárnych orgánov a faktický štatutárny orgán

Povinnosti štatutárneho orgánu nekončia jeho odvolaním z funkcie. Ak jediný štatutárny orgán spoločnosti nie je zapísaný do obchodného registra do 60 dní od uplynutia trojmesačnej lehoty na jeho ustanovenie, je ten, kto funkciu jediného štatutárneho orgánu spoločnosti vykonával naposledy, povinný podať do 30 dní návrh na zrušenie spoločnosti.

Osoba povinná podať návrh na vyhlásenie konkurzu v mene dlžníka zodpovedá za škodu spôsobenú veriteľom dlžníka porušením povinnosti podať návrh na vyhlásenie konkurzu včas. Predpokladá, že návrh na vyhlásenie konkurzu nebol podaný včas aj vtedy, ak konkurz na majetok dlžníka nebol pre nedostatok majetku vyhlásený, bol z takéhoto dôvodu zrušený alebo ak exekúcia vedená voči dlžníkovi bola z takéhoto dôvodu ukončená.

Novela zavádza aj inštitút tzv. faktického štatutárneho orgánu. Osoba, ktoré fakticky vykonávajú pôsobnosť štatutárneho orgánu alebo člena štatutárneho orgánu (t. j. fakticky riadia právnickú osobu), hoci do takejto funkcie neboli formálne vymenované alebo ustanovené sú povinné konať s odbornou starostlivosťou a zodpovedajú rovnako ako štatutárny orgán.

Uvedené ustanovenia sú účinné od 1. januára 2018.

Kapitálové fondy

Doposiaľ neexistoval právny rámec regulujúci vkladanie dobrovoľných príspevkov spoločníkov do majetku spoločnosti. Novela zavádza ako podmienky vkladania príspevkov do majetku spoločnosti, tak ich spätného vyplácania spoločníkom spoločnosti. Ak dôjde k porušeniu zákonných podmienok na vrátenie príspevkov, štatutárny orgán ručí spoločnosti a veriteľom za ich vrátenie.

Úprava je účinná od 1. januára 2018.

Doplnenie právnej úpravy obchodného tajomstva

Novelou dochádza k transpozícií smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/943 z 8. júna 2016 o ochrane nesprístupneného know-how a obchodných informácií (obchodného tajomstva).

Menej administratívnej záťaže pri zakladaní spoločností s ručením obmedzeným a prevode obchodných podielov

Od 1. septembra 2018 nebude potrebné predkladať obchodnému registru pri zakladaní spoločnosti s ručením obmedzeným a pri prevode väčšinového obchodného podielu súhlas daňového úradu, ak zakladateľ, prevodca, resp. nadobúdateľ väčšinového obchodného podielu nie je vedený v zozname daňových dlžníkov alebo v zozname dlžníkov Sociálnej poisťovne. Uvedenú skutočnosť bude skúmať registrový súd.

Mag. Bernhard Hager LL.M.

Dvořák Hager & Partners
Partner

Mgr. Petra Štrbová Marková

Dvořák Hager & Partners
advokátka

Grant Thornton

An instinct for growth™

Zlatý čas pre akcie

Oslobodenie od dane pri predaji akcií

7.12.2017 schválila NRSR novelu zákona o dani z príjmov. O zásadných zmenách zavádzaných touto novelou, ktoré boli v znení predloženom do NRSR sme Vás už informovali. Do tejto novely však doplnená ďalšia zásadná novinka týkajúca sa oslobodenia od dane z príjmov právnických osôb pri prijme z predaja akcií alebo predaja obchodného podielu.

Základné podmienky pre uplatnenie oslobodenia od dane z predaja akcií alebo obchodného podielu sú:

1. podiel resp. akciu predáva právnická osoba
 - slovenský daňový rezident alebo právnická osoba
 - slovenský daňový nerezident so stálou prevádzkarňou na Slovensku

Oslobodenie si teda nemôžu uplatniť fyzické osoby, či už slovenskí rezidenti alebo nerezidenti. Oslobodenie sa tiež netýka daňovníkov, ktorých hlavnou činnosťou je obchodovanie s cennými papiermi.

2. predávajúci
 - vykonával na Slovensku podstatné funkcie a
 - znášal riziká spojené s vlastníctvom akcií alebo obchodného podielu

To znamená, že má potrebný personál a vybavenie na výkon týchto funkcií (Je otázne do akej miery má toto ustanovenie význam, keďže s vlastníctvom akcií resp. podielov nie sú vo všeobecnosti spojené činnosti, ktoré by boli personálne a materiálne náročné.)

3. Predávajúci vedie podvojnú účtovníctvo podľa slovenských účtovných štandardov alebo podľa IFRS.
4. Predávajúci môže predat' akcie alebo podiel v spoločnosti, ak má aspoň 10 %-ný priamy podiel na základnom imaní spoločnosti, v ktorej predáva akcie resp. podiel, a tento podiel vlastní najmenej 24 bezprostredne po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov odo dňa jeho nadobudnutia. Deň nadobudnutia môže byť definovaný ako
 - deň účinnosti písomnej zmluvy o prevode obchodného podielu,
 - deň zápisu zlúčenia, splynutia alebo rozdelenia do Obchodného registra.

To znamená, že aj keď by zanikajúca spoločnosť pred zlúčením vlastnila podiel v inej spoločnosti niekoľko rokov, pre účely tohto ustanovenia začína pre nástupnícku spoločnosť plynúť lehota vlastníctva tohto podielu nanovo.